

αφηγητής είναι ετεροδιηγητικός, καθώς δε συμβαίνει η ίδια στην ιστορία που αφηγείται. Η αφήγηση γίνεται σε γ' πρόσωπο (αί εδόθη για λίγο στο κατώφλι της πόρτας. Έπειτα μπήκε στο γραφείο του).

3. Το δείγμα έχει επεξεργασμένη πλέον. Έτσι το θεατρικό της είναι πλέον οι κυριολεκτικές ενδείξεις για «Έχεις πολύ μέλι τη σεμνολογία νύχτη. Καθημερινά στο γραφείο του κλάει στο καλοκαίρι δάφνη το γραφείο του. Βγήκε στον διάδρομο και κοίταξε από το "μήτι" της πόρτας. Έδόθη για λίγο στο κατώφλι της πόρτας. Έπειτα μπήκε στο γραφείο του.». και η εναλλαγή προσώπων (ήρωας, υπαγνώστης). Τέλος, στοιχεία θεατρικότητας είναι ο διάλογος και η εισαγωγή, που είναι αναπόσπαστο τμήμα, δεύτερου προσώπου, του μικρού Τσιγγάνου.

5ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A. Στο άρθρο της η Τ. Καρσινιάκη, μεταξύ άλλων, περιγράφει τους κολληκούς αποδέχοντας τη συμπεριφορά τους στην ενία της καθημερινότητας, στη διάφευση των προσδοκιών, στην κυριαρχία του στομαχικού, στην εξέλιξη από ευαίες και στην προσπάθεια να εκτονώσουν τη νύχτη τους αυτή. Αποδίδει ευθύνη στη δομή των σύγχρονων κοινωνιών που έχουν δημιουργήσει πνιφόβλεπες και έχουν παραμελήσει τους νέους, οι οποίοι ζητούν να έχουν λόγο στη ροή των εξελίξεων και όχι να τους προσφέρουν αδιέξοδα.

B1. Το «φανταστικό θανάτου» αποτελούν προμελετημένα ραντιβού μεταξύ εκατοντάδων φανταστικών σπαδών δύο αντιπαλών ποδοσφαιρικών κυρίως, αλλά και συνασπισμών περισσότερων ομάδων με σκοπό τον διπλοκισμό, τη σύγκρουση, την επίδειξη δύναμης και κυριαρχίας εναντίον του «αντιπάλου» με κάθε μέσο, σώμα και με τη φυσική του εξουσία, προβαίνοντας στο δικό τους ξεκαθάρισμα λογαριασμών αφού προέχει η συντριβή του αντιπάλου και όχι ο αγώνας, η κυριαρχία πάνω στον άλλο με κάθε τίμημα. Τα συγκεκριμένα ραντιβού κανονίζονται συνήθως διαδικτυακά για την αποφυγή διαρροών σε απομακρυσμένες από τον πολύ κόσμο περιοχές.

B2. α) Ο τίτλος του **κεμένου 1** καταρθώνει να συμπυκνώσει εύστοχα το περιεχόμενό του. Δηλώνεται με συντομία και πυκνότητα το σιναισθημα που απελευθερώνουν οι φανταστικοί σπαδοί, η ικανοποίηση που προκαλεί ο εθισμός σε φαινόμενα βίας και κολληκισμού εντός κι εκτός ποδοσφαιρικών γπέδων αφού το ποδόσφαιρο «παράγει» συγκινήσεις και αποτελεί «ιδανικό» χώρο έκφρασης της βίας. Η απουσία ρήματος στον τίτλο προσδίδει σοβαρότητα στο ύφος του και μάλιστα αφού αναφέρεται σε ένα φαινόμενο στο οποίο δεν εμπλέκονται μόνο περιθωριακά άτομα αλλά και παιδιά της διαπλοκής πόρτας. Αποδίδει με δωρικό και εύστοχο τρόπο το σιναισθημα που προκαλεί στους νέους η βία, στην οποία εμβυθίζονται από μια πληθώρα προσωπικών και κοινωνικοπολιτικών παραγόντων. Κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη και τον προειδοίζει για το θέμα του άρθρου της.

β) Ιδιότης της ερμηνείας είναι να προβληματίζει τους αναγνώστες της για τα φαινόμενα της βίας στον χώρο του ποδοσφαίρου, για να πετύχει τον σκοπό της αξιοποιεί (ενδεικτικά):

- **α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο** (π.χ. «Έχουμε εθιστεί», «Θεωρούμε»), με το οποίο δημιουργεί μια αίσθηση οικειότητας (αμερόληπτα), πετυχαίνοντας να ευαισθητοποιήσει κατά τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό τρόπο τον αναγνώστη και αποδίδοντας συλλογική ευθύνη για το θέμα της βίας στον χώρο του ποδοσφαίρου.
- **γ' ρηματικό πρόσωπο** (π.χ. «παθαίνονται», «πολεμείται»)
- **Τεχνία στίξης** (π.χ. εισαγωγικό «φανταστικού θανάτου», υποσημειωτικό «με κάθε τίμημα...»)
- **Ανώνυμο επίθετο** (π.χ. τρίτη παράγραφος «εμάθα σημαίνει φυσική δύναμη, ενδριμύς, επιμονή», ιδιότητα κατανοητή μόνο στους μνημόνους, αλληλεγγύη), με το οποίο η ερμηνεία παραθέτει τους λόγους για τους οποίους οι κολληκοί επιδιώκουν τη βία αποσκοπεί στο να βάλει έμφαση, έμφαση στον λόγο και να κωδικοποιήσει συναισθηματικά το κείμενό της.

- **Μεταφορική κρήση του Λόγου** (π.χ. έκτη παράγραφος, «Ο κοιλιαγκωνιστής είναι βαθιά μωμένος στη σάρκα του δυτικού πολιτισμού», «το βλέμμα σε ένα κρύο πεδίο αντανάκλασης αποσκοπώντας», με την οποία πετυχαίνεται στο συντακτικό του δέκτη αποσκοπώντας, μέσω της διέγερσης συναισθημάτων να τον προβληματίσει για το θέμα της ποδοσφαιρικής βίας.
- **Αναφορά σε γεγονότα** (π.χ. πρώτη παράγραφος, «Οι τσιόνες με τα σάρια ... δεν απηγορεύονται»)
- **Υποτακτική έγκλιση**, που δηλώνει δυνατότητα (π.χ. «Μπορεί να μετρίδου», επισημηκή τροπικότητα) και επιθυμία (π.χ. «Θέλω να βλέπουν», δυνατική τροπικότητα).
- **Εικόνες** (π.χ. πέμπτη παράγραφος, «Οι κοιλιαγκων δεν είναι όλοι τύποι περιθωριακοί με ζυγμένα κεφάλια, τατουάζ αλυσίδας και αβάντι», με τις οποίες ο λόγος γίνεται πιο δυνατός, δυνατός και παρατηρητικός.
- **Κοινά αποδεκτές αλήθειες** (π.χ. δεύτερη παράγραφος, «Η βία, που κοστίζει νύχτες και θυσίες, αντί να δημιουργεί αποτροπιασμό, γίνεται μοντέλο προς μίμηση»)
- **Παραδείγματα** (π.χ. «Είναι οι στενοί ορίζοντες ... μέχρι να μείνει αίμα...»)
- **Πλάγια ερώτηση** (π.χ. τέταρτη παράγραφος, «Πώς νοιάζεται για τον αγώνα»)
- **Λέξεις συγκινησιακά φορτισμένες** (έκτη παράγραφος, «το ρόντομα της γης με κρύο αίμα»)

Β3. Ο εκτελεστής του κειμένου 2 «αυτοβιάζει» την αμύρωση του κύριου του ποδοσφαίρου από τη βία. Μάλιστα με την ειρωνική λέξη «ΕΛΛΑ...» φαίνεται η βία να έχει τον πρώτο λόγο στον χώρο του ποδοσφαίρου. Το ποδόσφαιρο εικονοποιείται ως ένας βαριά τραυματισμένος από τη βία άνθρωπος, θλιμμένος και απογοητευμένος. Αντίθετα η βία εικονοποιείται με τη μορφή του δαίμονα, ο οποίος δείχνει να είναι ικανοποιημένος από τα τραύματα που έχει επιφέρει στο ποδόσφαιρο, ηρετώνοντας του ειρωνικά να βγάλουν μια selfie. Τέλος, ο εναγκαλισμός του ποδοσφαίρου από τη βία δηλώνει πόσο «στηνή» είναι η σχέση τους. Για να πετύχει τον στόχο του ο εκτελεστής «εναγκασιάζει» (ενδεικτικά).

- **Εναλλαγή ελληνικών και αγγλικών λέξεων στη λέξη «ΕΛΛΑ...»** (ΕΛΛΑ ΗΑ ΒΓΑΛΟΥΜΕ ΜΙΑ SELFIE...), προσδίδοντας ένα μοντέρνο ύφος (κυρίως με την αγγλική λέξη «SELFIE») και καθιστώντας το στίχο πιο θελκτικό
- **Συμβολικό-εικονιστικό στίχο**
- **Προστακτική έγκλιση** (π.χ. «ΕΛΛΑ»)
- **Συνδυασμός λόγου-εικόνος** (πολυτροπικότητα), που δημιουργεί ένα αξιόλογο επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Τη θλιμμένη όψη του ποδοσφαίρου και τη παρούμενη του δαίμονα της βίας**

Γ. Το κύριο θέμα που θίγει το ποίημα «Το μαχαίρι» είναι η σκέψη της προσπάθειας του ανθρώπου να ξεφύγει από τον πόνο που του προκαλούν καταστάσεις που τον έχουν πληγώσει, και ο τελικός συμβιβασμός με την πληγή του. Το ποιητικό υποκείμενο, μέσα από έναν εσωτερικό μονόλογο το "πρόσωπο «παραμυλιά», «καμπουριάζω» με ύφος αγανακτικό (παντελής απουσία σημειών στίχων), παρουσιάζει με εξομολογητική διάθεση το προσωπικό πρόβλημα που καθησά δύσκολη τη ζωή του, καθώς αποτελεί πηγή διαρκούς πόνου («απ' τον πόνο», «απ' τον πόνο», επανόληψη) και αδυνατεί να το αντιμετωπίσει («Δεν μπορώ», «Δεν μπορώ», επανόληψη). Το σοβαρό αυτό πρόβλημα (γιγρό μπηγμένο), το οποίο δηλώνεται συγκεκριμένα με τη λέξη «μαχαίρι» που βρίσκεται ανάμεσα «στο πλευρό» προκαλεί αόριστα («Καμπουριάζω απ' τον πόνο»), μη διακρίσιμο («Παραμυλιά απ' τον πόνο»), (εικόνες ανθρώπου που υποφέρει αλλά και διαρκή πόνο («Καμπουριάζω», «Παραμυλιά», εντείνοντας, εξομολογητικός τόνος), που τον κάνουν να μην μπορεί να τον κρύψει («Δεν μπορώ να ρίξω ένα ρούκι»), με σιγή να βρίσκεται σε αδιέξοδο Έτσι, μην μπορώντας να βρει λύση, μετάνοι να ζει με το πρόβλημά του, και προσαρμόζει τη ζωή του σε αυτό. Ορολογεί πως προσέχει οτιδήποτε για του ενόκει με σημανδένοντε τρόπο τον πόνο της πληγής του, γι' αυτό «ελλάσσω» προσέχει («Πώς κόβωμαι πού στένω πώς/ Καμάρωμαι») Δεν μπορεί να αλλάξει την κατάσταση αλλά φαίνεται

πως βλέποντας το μαχαίρι στα πλευρά του θέλει να θυμάται τι έκανε. Η ποίηση είναι υπέροχη πως οι άλλοι άνθρωποι αντιμετωπίζουν με αδιαφορία το πρόβλημά του (και πως ενδιαφέρεται). Γιατηγόρα δεν υπάρχει από πουθενά. Τημερα όμως φαίνεται να κατανοεί τη στάση του, σιγήνει στη ζωή του πληγή, στον δρόμο του πόνο, καθώς είναι να αντιμετωπίσουν τη ζωή τους πρόβλημα (α) καθώς σιγήει με την πληγή του).

Η στάση της ποίησης είναι δε με βρίσκει σύμφωνο. Η μετάνοια των νέων είναι διαφορετική από αυτή του ποιητικού υποκειμένου. Έτσι οι νέοι δε θα πρέπει να απογοητευθούν και να παραιτηθούν, αλλά να δείχνουμε υπομονή και επιμονή στην αντιμετώπιση των προβλημάτων και των δυσχερειών καταστάσεων που μας βασανίζουν. Διατηριζόμενοι τα αρνητικά βιώματά μας και τις πληγές που αυτή μας έχουν αφήσει, θα μπορούσαμε να υλοποιήσουμε τα όνειρά και τις φιλοδοξίες μας και να βελτιώσουμε τη ζωή μας.

(Ο μαθητής μπορεί στην απάντησή του στο δεύτερο ανέκδοτο να επιμνησθεί με τη στάση του ποιητικού υποκειμένου.)

Δ. «ΕΛΑ ΝΑ ΒΓΑΣΟΥΜΕ ΜΙΑ ΣΕΛΩΣΙ ΛΕΞΙ Η ΒΙΑ ΣΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ»

Πρόλογος

Ο αθλητισμός πάντα δημιουργούσε συνθήκες ανταγωνισμού και σύγκρουσης μεταξύ τόσο των αθλητών όσο και των σπών φιλάθλων-σπαδών. Στις μέρες μας μάλιστα ειδικά ο «βρασιλός των σπών» το ποδόσφαιρο, ως «μπικνή παραγωγή» συγκινητικών αποτελεί ιδανικό χώρο έκφρασης της βίας. Προσφέρει έλκτο χώρο για την ανάπτυξη και τη μετάδοση σκρικών μορφών σύγκρουσης όπως είναι η βία και ο καυλήκανισμός, που πολλές φορές δεν περιορίζονται μόνο στα στενά όρια των γηπέδων, αλλά μεταφέρονται από τις κερλίδες στα πάρκα και στα «ξέφωτα» των πόλεων.

Κύριο μέρος

1. Ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες που εκκολάπτουν τη γηπεδική βία είναι η αίσθηση ατιμωρησίας που βιώνει ο κόσμος των ομάδων. Ίσως κανείς από τους ηθικούς ή τους φυσικούς αιτουργούς της αθλητικής βίας δεν τιμωρείται με συνέπεια η ατιμωρησία να θεωρείται δεδομένη για τις ορδές των σπαδών-καυλήκων στις εξέδρες, οι οποίοι προστατεύονται από τις λίπες τις ορδές και τις διοικήσεις τους, που τους καλύπτουν με σκρό, αν χρειαστεί να μετατραπούν σε στόλημά τους, όταν έχουν σπικτά εξηποδοσφαιρικά ζητήματα.
2. Το μέτσο με τη στάση που υιοθετούν καλλιεργούν και σπντηρούν τη βία στους ποδοσφαιρικούς χώρους. Η επιδράση κυρίως προσιλώνει ένα πολύ μεγάλο κοινό όσον αφορά το συγκινητικό ελλήμα, ενώ την ίδια στιγμή προβάλλει τα... έργα και τις ημέρες σριαμένων σπαδών. Παράλληλα, μην ξεχνάμε τη διαβρωτική λειτουργία του Τύπου, που ευθύνεται όσο κανείς άλλος για την αποθώωση και την ηρωοποίηση των γηπέδων, που σπντηρώνει σελίδες επί σελίδων στο ποδόσφαιρο με πελώριες φωτογραφίες και ιδιαίτερη έμφαση στα «φιλάθλα» πόθη και μίσση που ο ίδιος σε μεγάλα βαθμό καλλιεργεί και προβάλλει τον Τύπου, που θεωρεί τους «σπότερς» της μπάλας, που καλύπτει τον όρο «φιλάθλας» για την περιγραφή αυτών των μανόρτων και σπληναζόμενων ορδών, που μεταβάλλουν τα γήπεδα σε σπότερς και πεδία σπληναζόμενων συγκρούσεων.
3. Οι ποικιλίες συνθήκες ζωής, κυρίως στις μεγαλουπόλεις, η σπνργία και τα γενικότερα προβλήματα, που συνιστούν τη σκληρή σπμερνή πραγματικότητα αποτελούν επίσης παράγοντες που εκκολάπτουν τα φαινόμενα της βίας, η οποία βρίσκει έδαφος για να εκδηλωθεί τους χώρους του ποδοσφαίρου κι όχι μόνο. Η σπκονομική δυσπραγία, η σππλήθεια που πλήττει κυρίως τη σπμερνή νεολαία, η σπνσκόληση διαφύση σπκρών που είναι σπτενά σπνσπασμένη με την σπκονομική σπσκατάσταση και ανεξαρτησία οδηγούν σε μια κατακερματισμένη σπργή και σπσπνότητα, που αναζητά ηρόσφορο έδαφος για να εκτονωθεί. Ο χώρος των γηπέδων είναι ο πλέον κατάλληλος, καθώς εκεί τα ότομα λειτουργούν με την ψυχολογία της μάζας.
4. Το ποδόσφαιρο χρησιμοποιείται για να εγκλωβιστεί η ότομα έκφραση της λαϊκής δυσμενότητας.

σε ένα ακίνδυνο και ελεγχόμενο από την εξουσία πεδίο. Η εκτόνωση του γηπέδου μοιάζει ανέξοδη εκτόνωση σε λάθος πεδίο. Γι' αυτό επικρατεί να εκδηλωθεί με αντιπροβληματικό-εκτονωτικό τρόπο η βίαιη μορφή της κοινωνικής σύγκρουσης, σε ένα άλλον χώρο από εκείνον στον οποίο η εμφάνισή της θα είχε ως συνέπεια να πληγεί το κράτος και γενικότερα η ευρύτερη τάξη πραγμάτων, σε ένα άλλο πεδίο από εκείνο της παραγωγής και του τόπου δουλειάς, της συνδικαλιστικής ή πολιτικής δράσης. Έτσι, τα ποδοσφαιρικά γήπεδα ανά τον κόσμο λειτουργούν ως χώροι αντιπερισπασμού και απεργώγισης συμπεριφορών.

Επίλογος

Διαπιστώνουμε επομένως ότι η βία στα γήπεδα είναι ένα πολυσύνθετο φαινόμενο, «ότι που γίνεται αντιληπτό από τις απόψεις που την προκαλούν. Για τον λόγο αυτό απαιτείται συνδυασμένη σκέψη και συντηγασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων της κοινωνίας, της πολιτείας, του ποδοσφαίρου, για την αντιμετώπισή της.

6ο ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A. Στο κείμενο «Ο ρόλος των γονέων στην επιλογή επαγγέλματος» ο συντάκτης αναφέρεται στον καθοριστικό ρόλο των γονιών για την επιλογή σπουδών και επαγγέλματος των παιδιών τους, ως απόρροια της υπηρηροστατευτικότητάς τους, που οφείλεται στις παραδοσιακές αντιλήψεις και συμπεριφορές της χώρας μας. Επισημαίνει πως υπάρχουν γονείς που πιέζουν υπερβολικά τα παιδιά τους να ακολουθήσουν σπουδές με κοινωνικοοικονομική άνοδο, είτε λόγω των δικών τους ανεκπλήρωτων επιθυσιών είτε για να συνεχίσουν το επάγγελμά τους.

B1. α) ΣΩΣΤΗ («Οι γονείς διαδραματίζουν έναν αποφασιστικό ρόλο στην κρίσιμη απόφαση των παιδιών τους για την επιλογή των σπουδών»). **β)** ΣΩΣΤΗ («Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που οι γονείς επιχειρούν να επιβάλουν στα παιδιά τους τις δικές τους επιθυμίες ή και απωθημένα, όταν αφορά τις σπουδές και το επάγγελμα που αυτά θα ακολουθήσουν»). **γ)** ΛΑΘΟΣ («Οι νέοι πολύ συχνά λειτουργούν αρνητικά ή και αναιρέτικα απέναντι στις παλαιότερες γενιές και ιδιαίτερα απέναντι σε γονείς με υπηρηροστατευτική συμπεριφορά»). **δ)** ΛΑΘΟΣ («Οι γονείς θα πρέπει να αποβάλουν την υπηρηροστατευτική αντίληψη... αυταρκικά τη δική τους θέληση σ' αυτό»). **ε)** ΣΩΣΤΗ («πρέπει να δεχτούν ότι και οι ίδιοι δεν είναι παντογνώστες και ότι θα πρέπει να μάθουν ορισμένα βασικά πράγματα ή να συμβουλευτούν κάποιους που γνωρίζουν περισσότερο...»).

B2. α) Πρόθεση του συντάκτη είναι να καταδείξει πως τα παιδιά γίνονται υποκείμενα των γονεϊκών επιθυμιών και απωθημένων σε ό,τι αφορά την επιλογή του επαγγέλματός τους. Ο τρόπος που επέλεξε να αναπτύξει τη θέση του αυτή είναι η μέθοδος των παραδειγμάτων, γιατί θέλει να καταστήσει πιο σαφές το νόημά της. Με τον τρόπο αυτό ο αναγνώστης ενδίδεται να ταυτιστεί με κάποιο ή κάποια από τα παραδείγματα, αφού αποτελούν μια πραγματικότητα και καί' επέκταση το μήνυμά του συντάκτη γίνεται πιο εύληπτο και άμεσο.

β) Η εκτεταμένη χρήση της υποτακτικής έγκλισης («να συζητούν και να συμβουλευθούν») στην κατωκτική παράγραφο του **κειμένου 1** εξυπηρετεί την πρόθεση του συντάκτη να πείσει τους γονείς να αποβάλουν την υπηρηροστατευτική στάση που έχουν απέναντι στα παιδιά τους. Δηλώνει επίσης την υποκρέωση («θα πρέπει να αποβάλουν», δεοντική τροπικότητα) των γονιών απέναντι στα παιδιά τους. Εξάλλου, η έγκλιση αυτή είναι χαρακτηριστική του κειμενικού είδους της επικηρυματολογίας και των οδηγίων που αξιοποιούνται στη συγκεκριμένη παράγραφο.

B3. Το γράφημα (**κειμένο 2**) βασίζεται σε μια πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε το ΤΕΙ Κρήτης σε ένα μεγάλο τμήμα έφηβων μαθητών σχετικά με τις βασικές επιρροές που διαμορφώνουν την επιλογή του επαγγέλματός τους. Βάλλουμε λοιπόν πως οι προσωπικές φιλοδοξίες κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό (32%), ενώ το επόμενο μεγάλο ποσοστό στο γράφημα είναι το εισόδημα (20%). Την τρίτη θέση